

Tisková zpráva

V Praze dne 10. června 2019

Medici již nechtějí pouze přihlížet narůstajícímu počtu infekcí, kterým šlo zabránit očkováním

V roce 2019 vyhodnotila Světová zdravotnická organizace (WHO) situaci kolem odmítání očkování a s tím související klesající proočkovanost za natolik závažnou, že ji zařadila na seznam deseti nejvýznamnějších světových hrozeb pro veřejné zdraví spolu s takovými riziky jako je horečka Ebola, nedostupná primární péče v rozvojových zemích či nárůst rezistence bakterií na antibiotika. Bohužel snižující se proočkovanost populace a s tím související nárůst závažných infekčních onemocnění, proti kterým očkování chrání, se týká i České republiky. Na tuto situaci reagují studenti a zástupci Akademického senátu 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, kteří se rozhodli jasně vyjádřit svůj názor na podporu programu očkování a přispět k celospolečenské diskuzi na toto téma.

Proč odmítáme očkování, když epidemiologická data ukazují závažný dopad nález preventabilních onemocnění na lidskou populaci? Co za odmítáním očkování stojí? Lze tomu v dnešní době nějak předcházet? Jak návrat infekcí, kterým lze předcházet právě očkováním, ovlivňuje samotné české zdravotnictví? Na tyto a jiné otázky začali hledat odpovědi studentští zástupci v Akademickém senátu 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Zároveň se však rozhodli, že nechtějí tomuto negativnímu trendu pouze přihlížet. „Celá situace s návratem infekcí, které se u nás díky dobré proočkovanosti již nevyskytovaly, je pro nás natolik alarmující, že jsme se rozhodli převzít iniciativu a rozšířit povědomí o důležitosti očkování u široké veřejnosti. Hlavní roli, jelikož se jedná o věc veřejného zájmu, sice primárně zastává stát a státní instituce, ale myslíme si, že každý další způsob, jak vysvětlit význam očkování je důležitý a může pomoci,“ uvádí zástupci studentů Aneta Nyčová a Tomáš Jelínek.

„Jako cílovou skupinu pro náš projekt jsme vybrali studenty středních škol. Formou diskusních setkání, besed a interaktivních seminářů chceme zvýšit jejich informovanost o problematice očkování a nemocí, proti kterým chrání. Za důležitou považujeme diskuzi o mýtech a „poloprávdách“, které se o očkování šíří, a jejich uvedení na pravou míru,“ vysvětluje Ondřej Žižka, další ze studentů. Středoškoláci patří mezi relativně nejvíce zranitelnou skupinu z hlediska šíření dezinformací na sociálních sítích, které mohou mít zásadní vliv na jejich budoucí rozhodování. Otázka očkování je klíčová především v období rodičovství, na které by mladí lidé měli být připraveni a dostatečně informováni. Pro tuto generaci je navíc očkování důležité i s ohledem na fakt, že často cestují do zahraničí, a to včetně exotických destinací.

„Za krátkou dobu studia na medicíně se často setkáváme s lidmi, kterým jejich zdravotní stav zkomplikovala infekční nemoc, které se dalo zabránit vakcínou. Ještě nedávno jsme sami byli studenty středních škol a myslíme si, že tématu očkování není v rozvrzích věnováno příliš prostoru, stejně tak chybí osvětové akce, které by o tomto problému dostatečně informovaly. Proto jsme se rozhodli docházet na střední školy a tuto problematiku představit. Za nás mohu uvést, že očkování má opravdu smysl,“ říká Lukáš Vaněk.

Bohužel o tom, že se problém klesající proočkovanosti a návratu infekcí, kterým lze předejít očkováním týká i nás, svědčí dramatický nárůst počtu případů spalniček. „Jen za v první čtvrtletí tohoto roku bylo v ČR hlášeno více případů spalniček než za celý loňský rok. Tato situace klade

značné personální, logistické i finanční nároky na celý zdravotnický systém a přitom jí šlo předejít,” udává MUDr. Milan Trojánek, Ph.D. z Kliniky infekčních nemocí 2. LF a Nemocnice Na Bulovce. Přestože nejvíce mediální pozornosti je v současnosti věnováno spalničkám, infekcí, které postihují celou naši populaci a lze proti nim očkovat, je mnohem více. Odhaduje se, že celosvětově těmto nákazám každoročně podlehnou asi 3 miliony osob, přičemž úmrtí se netýkají pouze chudých nebo rozvojových států, neboť například jen v USA každým rokem zemře 50 až 90 tisíc seniorů na očkováním preventabilní infekce. Jednou z těchto závažných a podceňovaných infekcí je chřipka. „Tato nákaza, kterou většina populace považuje za banální onemocnění a často ji zaměňuje za prostou nemoc z nachlazení, postihne každým rokem v České republice desetitisíce lidí a v souvislosti s ní zemře kolem 1500-2000 osob, což je zhruba čtyřnásobek počtu úmrtí při všech autonehodách v roce 2018,” doplňuje Aneta Nyčová.

Mezi další infekce, které postihují nejen děti, ale i dospělé a proti kterým se lze chránit očkováním, patří pneumokokové infekce. Pneumokok může vyvolat závažné záněty mozkových blan, zápalu plic, ale například i časté záněty středouší. Náš region střední Evropy je zároveň oblastí zvýšeného výskytu viru klíšťové encefalitidy, původce zánětu mozku a mozkových blan. „V ČR jsou každoročně hlášeny stovky případů onemocnění, zatímco v sousedním Rakousku se díky vysoké proočkovanosti lékaři s touto infekcí téměř nesetkávají,” dodává Ema Kalenská. Mediálně atraktivní jsou i meningokokové nákazy, které mají často velmi závažný průběh, avšak naštěstí jsou relativně vzácné. „Mimo infekcí, se kterými se bohužel setkáváme v naší rutinní praxi, je však důležité očkovat i proti nemocem, které se u nás již nevyskytují, ale zdaleka je nelze považovat za vymýcené. Jako příklad lze uvést záškrt nebo zarděnky, neboť pokud bychom přestali s očkováním, jistě by došlo k jejich návratu, podobně jako se to nyní děje se spalničkami,” doplňuje Milan Trojánek. Na šíření infekčních onemocnění se totiž významně podílí i globalizace a možnosti cestování, právě i proto je důležité proti těmto nákazám nadále očkovat a nepodléhat falešným nadějím o naší bezpečnosti.

Přestože očkování přináší mnohé výhody, je nutné veřejnost seznámit i s možnými riziky. Ta jsou však mnohdy přeceňována a vyskytují se v mnohem menší míře než komplikace spojené se samotnými nemocemi, proti kterým chrání. I tak považujeme za důležité, aby lékaři zohlednili i tento názor. Doufáme, že naše aktivita přispěje k racionální celospolečenské diskuzi o smyslu a významu očkování, pomůže zvýšit klesající proočkovanost proti celé řadě závažných infekčních nemocí a tím snížit jejich dopad na českou společnost.

Prohlášení studentů 2. LF UK zapojených do projektu „Medici PRO Očkování“

„Jako studenti medicíny cítíme odpovědnost za vývoj zdravotní situace v České republice, ke kterému negativně přispívá klesající proočkovanost a zvyšující se výskyt chorob, kterým lze díky očkování předcházet. Pokud by se situace i nadále vyvíjela v současném trendu, reálně hrozí návrat infekcí, se kterými se v České republice nesetkáváme. Proto jsme se rozhodli přispět ke zvrácení tohoto trendu a jednat. Věříme, že právě medicí jsou vhodným prostředníkem mezi laickou a odbornou veřejností a jsou tedy schopni předat pravdivé odborné informace způsobem, kterému porozumí každý. Abychom rozšířili dosah naší iniciativy, rádi bychom v budoucnu zapojili i další lékařské fakulty a zprostředkovali tak tyto informace o důležitosti očkování opravdu každému.“

Záštitu nad projektem **Akademického senátu a studentů 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy „Medici PRO Očkování“** převzal náměstek ministra zdravotnictví pro zdravotní péči **prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.** a úvodní tiskovou konferenci podpořila filmová producentka **MgA. Olga Menzelová**. Mezi hlavní partnery projektu patří **Fakultní nemocnice v Motole, Nemocnice Na Bulovce, Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví a MediCoach**.

